

A

Aberacija Nepravilnost u slici prouzrokovana specifičnom arhitekturom sočiva. Ove nepravilnosti uključuju sferne aberacije, zakrivljenje polja, komu, astigmatizam, krivolinijsko izobličenje (takođe poznato i kao „jastuče za igle“) i hromatsku aberaciju. Ova poslednja se može korigovati uz pomoć specijalnih ED elemenata sočiva.

AD konverzija Analogno-digitalna konverzija. Da bi analogni signal (npr. fotografija) mogao da bude obrađen na računaru, potrebno ga je, najpre, pretvoriti u digitalni oblik (odnosno u poseban matematički oblik binarnog koda). Slike se obično digitalizuju pomoću digitalnog fotoaparata ili skenera.

Adapter Uređaj u koji se ubacuje memorijska kartica radi za karticu prebacivanja podataka sa ili na računar.

Adapter Adapter koji se postavlja između kraja objektiva i za objektiv konverzionog objektiva.

ADC Analogno-Digitalni konverter. Uređaj (hardver) koji pretvara analogne informacije u digitalne (binarne) podatke. (Vidi: AD konverzija)

Aditivno mešanje Opisuje sistem reprodukcije boja koji je zasnovan na mešanju tri primarne boje (crvene, zelene i plave). Primenjuje se kod uređaja koji poseduju sopstveno osvetljenje. Na primer, televizori u boji i računarski monitori koriste ovaj princip mešanja boja.

Add-on / Add-in Dodatak programima kao što su Microsoft Excel ili Word. Ovakvi dodaci dopunjavaju i/ili proširuju funkcije programa.

AE Automatska ekspozicija.

AF Autofokus.

AF polje merenja Tačka ili oblast u kadru koja označava mesto sa kojeg sistem autofokusa vrši očitavanja.

Algoritam Set izuzetno preciznih radnih instrukcija koje se mogu nezavisno izvršiti na elektronskom ili mehaničkom uređaju. Na primer, algoritmi su pravila sabiranja i oduzimanja ili drugih računskih operacija. Pored toga, algoritmi predstavljaju instrukcije definisane programskim jezikom i omogućavaju računaru da reši određene probleme. U programima za obradu slike, algoritmi se koriste za različite vrste efekata i korekcija, kao što je, na primer, 3-D Cubic ili TruePic TURBO)

Aliasing Stepenasti izgled krivih linija (u obliku piksela) i (nazubljenost) dijagonalnih ivica objekata. Do ove pojave dolazi zato što se svi digitalizovani grafički elementi sastoje od pojedinačnih piksela. Umekšavanje ivica (Anti-aliasing) umanjuje ovaj neželjeni efekat tako što ponovo proračunava vrednosti kontrasta između obližnjih piksela i slaže odgovarajuće parnjake.

Analogno Suprotno od *digitalno*. Komponente analognih informacija objedinjuju se bez jasno utvrđenih koraka (npr. boje duge nisu jasno razdvojene jedna od druge).

APS Skraćenica za „Advanced Photo System“. Filmski sistem koji je zajednički razvilo nekoliko proizvođača. Karakteriše ga jednostavan rad, novi format slike (16 x 30 mm) i izbor od nekoliko formata filmova. Na magnetnu traku APS filma mogu da se zabeleže i dodatne informacije, kao što su ekspozicija, otvor blende i datum. Ipak, APS nije digitalna fotografija.

ASCII Skraćenica za „American Standard Code for Information Interchange“. Uobičajeni binarni kod za ukupno 128 simbola (slova, brojeva, znakova interpunkcije i specijalnih simbola, mada ne i umlauta) koji omogućava prenos podataka između softvera i hardvera. ASCII kod koristi prvih sedam bitova jednog bajta. Prva 32 simbola se koriste kao kontrolni simboli, npr. za kontrolu štampača.

Asferična sočiva Doslovno: ona koja nisu sferična. Obe površine sočiva obično imaju sferičan oblik. Asferična sočiva imaju barem jednu površinu koja nema oblik jedne krive linije, već je izrađena od velikog broja kompleksnih krivih. Pošto je njihova izrada znatno komplikovanija, ovakva sočiva se ponekad ugrađuju u kvalitetne širokougaone i zum objektivne kako bi popravila aberacije.

ASIC Skraćenica za „Application Specific Integrated Circuit“. Čip koji je posebno izrađen za određenu vrstu primene. U fotoaparatima se ovakvi čipovi koriste za brzu obradu snimljenih podataka.

Auto bracketing Auto bracketing je način rada u kojem fotoaparat velikom brzinom pravi seriju slika od kojih je svaka podešena na različitu vrednost ekspozicije. Ova funkcija je veoma korisna u neuobičajenim svetlosnim uslovima, gde je teško odrediti optimalna podešavanja. Nakon fotografisanja, možete da izaberite slike koje vam najviše odgovaraju, a ostale da obrišete.

Autofokus (AF) Automatsko izoštravanje slike. U osnovi, postoje dva načina rada AF sistema: metod detekcije fokusa (ili pasivni Autofokus) obično koristi CCD senzor i određuje količinu kontrasta ili fazne razlike u prizoru. Sistem merenja rastojanja (ili aktivni Autofokus) koristi izvor i prijemnik infracrvenog svetla. Pored toga, fotoaparat može da koristi i ultrazvuk da bi na osnovu vremena koje je potrebno za povratak signala odredio

udaljenost objekta. Na osnovu ovih proračuna vrši se automatska korekcija položaja sočiva.

Autofokus u više tačaka

Sistem autofokusa koji očitava podatke sa nekoliko tačaka u kadru kako bi podesio oštrinu slike.

Autofokus-osvetljivač

Pojedini modeli fotoaparata su opremljeni AF lampicom koja osvetljava subjekt i tako pomaže sistemu Autofokusa da pravilno izoštri sliku u uslovima slabog osvetljenja. Na ovaj način, uobičajeni, pasivni AF sistem (npr. detekcija kontrasta / metod fazne razlike) može da odredi ispravan fokus – čak i u polumraku.

AVI

Skraćenica za „Audio Video Interleave“. Standardni format datoteke za Windows sisteme. Koristi se za čuvanje video sekvenci sa ili bez zvuka.

B

Banding (Savijanje)

Greška u iscrtavanju slike koja se javlja u tamnim delovima slike prilikom fotografisanja sa visokom osetljivošću.

Bajt

Binarni paket podataka sastavljen od 8 bita. Bajt može da predstavi vrednosti između 0 i 255. Može da opiše bilo koji od 256 simbola, brojeva ili boja. Veći broj bajtova se izražava pomoću odgovarajućeg slovnog prefiksa. Tako je:
1 kilobajt = 1 KB = 1,024 bajta
1 megabajt = 1 MB = 1,048,576 bajtova
1 gigabajt = 1 GB = 1,073,741,824 bajta
1 terabajt = 1 TB = 1,099,511,627,776 bajtova.

Balans belog

Podešavanje digitalnog fotoaparata prema određenoj vrsti svetla (temperaturi boje), kao što je dnevno svetlo, oblačno, svetlost obične sijalice ili neonske lampe. Na ovaj način se postiže vernija reprodukcija boja, a pored toga, može da se

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

proizvede i neki neobičan efekat.

Baud Jedinica mere koja je dobila ime po francuskom inženjeru Bodou (Baudot). Koristi se za merenje brzine prenosa podataka (1 Baud = 1 bit/sek.). Na primer, specifikacija „28,800 Bauds” znači da se podaci mogu preneti brzinom od 28,800 bita u sekundi.

Bela tabla/ Ova dva efekta proizvode slike koje su sastavljene

Crna tabla isključivo od pune bele i crne boje, kako bi naglasili kontrast. Zato su ovi programi idealni za fotografisanje dokumenata i tekstova.

Binarno Naziv za sistem brojeva koji se sastoji samo od nula i jedinica (0 i 1). Kao i u decimalnom sistemu, veći brojevi se prave kombinovanjem osnovnih brojeva 0 i 1.

BIOS Skraćenica za „Basic Input / Output System”. Osnovni program računara.

Bit Binarni broj. Najmanja digitalna jedinica koja može da se nađe u samo dva stanja 0 ili 1. Osam bitova čini jedan bajt.

Bit - dubina Dubina boje.

Bitmapa Slika koja je definisana mrežom (mapom) piksela, a svaki piksel ima određenu bit-vrednost koja predstavlja izgled slike u datoj tački.

Blenda Mehanizam unutar objektiva koji kontroliše količinu svetla koja ulazi u fotoaparatus. Blenda ne samo da utiče na osvetljenost slike, već reguliše i tzv. dubinsku oštrinu. Većina fotoaparata poseduje blendu koja se može podešavati slobodno ili prema

unapred određenim vrednostima.

Blic Uređaj koji na kratko proizvodi veliku količinu svetlosti kako bi osvetlio subjekt. Moderni blicevi rade uz pomoć cevi koje ispuštaju gas. Kompjuterizovani blicevi mogu da izmere i automatski kontrolišu sopstveni intenzitet uz pomoć senzora koji je usmeren prema subjektu. (vidi: Brojka vodilja)

Blic - Način rada blica koji je naročito koristan prilikom **dopunski bljesak** fotografisanja subjekta koji se nalazi ispred snažnog izvora svetla ili svetle pozadine. Bez blica, subjekt bi, u ovakvim situacijama, ostao u senci. Međutim, bljesak blica pruža dovoljno svetla da obezbedi ravnomernu osvetljenost subjekta.

Blic - Rastojanje koje blic treba da pokrije kako bi subjekt **opseg blica** dobio optimalnu količinu svetlosti. Ova vrednost se izračunava uz pomoć Lambertovog zakona. Ako se rastojanje od izvora svetlosti poveća za dva puta, do subjekta će stići samo jedna četvrtina originalne količine svetlosti. (vidi: Brojka vodilja).

Bluebox Poznato i kao “plava zavesa”. Proces iz televizijske i filmske produkcije. Glumci stoje ispred zida koji je, uglavnom, obojen u plavo. Nakon toga se u plave delove slike umetnu različite vrste pozadine, čime se postiže utisak da se glumci nalaze, na primer, na vrhu planine, iako nisu napuštali studio.

Bluetooth Standard za bežičnu komunikaciju između različitih uređaja putem radio talasa, koji su razvile kompanije Ericsson, Intel, IBM, Nokia i Toshiba. Za razliku od infracrvenog prenosa podataka, koji je takođe bežičan, Bluetooth ne zahteva vizuelni kontakt

između uređaja. Ovaj protokol radi na frekvenciji od 2.4 GHz i nudi mogućnost prenosa podataka brzinom od 2.1 Mbit/s. U zavisnosti od klase uređaja, domet mu je do 100 metara.

bps Bita u sekundi. Ova oznaka se odnosi na broj bita prenetih u jednoj sekundi. Oznaka bps se obično nalazi na modemima i serijskim interfejsima.

BrightCapture Tehnologija koja je razvijena za postizanje boljih rezultata snimanja u uslovima slabog osvetljenja. Ovo poboljšanje se postiže na dva načina: i) Upotrebom svih raspoloživih informacija sa piksela na senzoru, dobija se jasnija slika na LCD ekranu, čime se u velikoj meri olakšava kadriranje, čak i u polumraku. ii) U određenim programima za snimanje, osetljivost je pojačana (a rezolucija smanjena), čime se dobijaju dobro eksponirane slike, sa pravilnom reprodukcijom boja, snažnim kontrastom i definicijom, čak i kada se ne koristi blic.

Brojka vodilja Mera koja pokazuje maksimalnu snagu blica. Zasnovana je na filmu sa osetljivošću od ISO 100. Blicevi koji su ugrađeni u fotoaparate obično imaju brojku vodilju (GN) od oko 10 – 20, kompaktni blicevi 20 – 40, dok je GN za bliceve sa držačem između 45 i 60.

Browser Program koji se koristi za pregled i prikaz informacija, (Pregledač) posebno na Internetu.

Buffer Vrsta privremene memorije (vidi: RAM) u koju se (Privremena nakratko smeštaju slike, pre nego što budu memorija) sačuvane na memorijsku karticu. Ova vrsta memorije je neophodna zato što su memorijske kartice osetno sporije i ne mogu da upišu podatke onom brzinom kojom ih fotoaparat pravi. Naročito je korisna prilikom snimanja u sekvenci.

Bug Greška u programu. Otklanja se popravkom ili ponovnim pisanjem programskog koda. (vidi: Zakaž)

Bug-Fix Otklanjanje softverske greške instalacijom specijalnog programa koji sadrži potrebne korekcije (zakaž).

Bulb režim Veoma dugačka ekspozicija. U ovom načinu rada, zatvarač ostaje otvoren dok god je pritisnuto dugme zatvarača. Na ovaj način se omogućava ekspozicija od nekoliko minuta, pa čak i sati. Ipak, na pojedinim modelima fotoaparata ovaj način rada je ograničen na određeni broj minuta, bez obzira na to koliko se drži pritisnuto dugme zatvarača. Ovaj način rada je na većini fotoaparata označen slovom "B".

Burst režim Drugi izraz za snimanje u sekvenci.

Bus Unutrašnji interfejs za prenos podataka između komponenti sistema, kao što je memorija, procesor, itd.

C/Č

Cast Prevelika količina jedne boje na slici; na primer previše crvene ili previše žute. Ovaj efekat se često pojavljuje kao posledica lošeg podešavanja balansu belog.

CCD Skraćenica za „Charge-Coupled Device“. Poluprovodnik osetljiv na svetlo koji pretvara primljenu svetlost u struju čiji napon odgovara intenzitetu svetla. Koristi se u obliku čipa ili senzora na digitalnim kamerama, fotoaparatom i skenerima. (progresivni CCD, video CCD).

CD-ROM Skraćenica za „Compact Disc Read-Only Memory“. Oznaka „Read Only“ (samo za čitanje) znači da nije moguć naknadni unos podataka na ovakav medij. CD-ROM može da primi oko 650 ili 700 MB podataka.

CD-R Skraćenica za Compact Disc Recordable. Kompakt disk na koji se podaci mogu snimati ali ne i brisati. Pored standardne verzije prečnika 12 cm, dostupan je i mini CD od 8 cm.

CD-RW Skraćenica za Compact Disc Rewritable. Kompakt disk na koji se podaci mogu ponovo upisivati do 1000 puta. Pored standardne verzije prečnika 12 cm, dostupan je i mini CD od 8 cm.

CF Vidi: CompactFlash.

CIE Skraćenica za Commission Internationale de l'Eclairage. Međunarodna komisija za standardizaciju u oblasti kolorimetrije. Utvrđeni standardi predstavljaju osnovu za definiciju boja u DTP standardima.

CISC Skraćenica za „Complex Instruction Set Computer“. Vrsta procesora koji prepoznaje i obrađuje veliki broj kompleksnih i instrukcija bez pomoći dodatnog softvera.

CMOS Skraćenica za „Complementary Metal Oxide Semiconductor“. Čip osetljiv na svetlo. Za razliku od CCD senzora, informacije sa piksela na CMOS čipu se očitavaju pojedinačno.

CMYK Skraćenica za Cyan, Magenta, Yellow, i Key/Black (cijan, magenta, žuta i crna). Ovo su boje koje se koriste za dobijanje kolor štampe)

CompactFlash Memorijska kartica koju je 1994. godine razvila kompanija SanDisk. Za razliku od SmartMedia ili xD-Picture tehnologije, ova vrsta memorijske kartice poseduje ugrađeni kontroler. Novija generacija ovih kartica – CF Type II (CF/2) je debljine 5 mm, dok debljina CF Type I iznosi svega 3.3 mm. (vidi: PCM-CIA-Kartice/PC Kartice)

COM port Serijski interfejs na računaru. Često se koristi za povezivanje uređaja kao što su digitalni fotoaparati. (vidi: USB)

CPU Skraćenica za „Central Processing Unit“. Glavni procesor na PC računaru.

CR123A Litijumska baterija od 3V, standardne veličine (34 x 16.5 mm), takođe poznata pod nazivom DL123A u Americi.

CRT Skraćenica za „Cathode Ray Tube. Katodna cev u kojoj elektronski top šalje zrake na površinu, usled čega cev svetli i tako prikazuje sliku. (vidi: LCD)

CR-V3 Litijumska baterija od 3V, standardne veličine 52 x 14 x 28 mm. Olympusov naziv: LB-01E.

Cvetanje Širenje osvetljenih delova slike do kojeg dolazi prilikom snimanja digitalne fotografije. Ova greška je uglavnom iskorenjena na novijim modelima digital-

nih fotoaparata. Termin „Cvetanje“ označava „prelivanje“ električnih pražnjenja između pojedinačnih senzora na _CCD elementu.

Čip Zajednički naziv za integralna kola čije se komponente (npr. tranzistori diode, otpornici) nalaze na malom komadu silikonskog poluprovodnika.

Čitač/pisač kartica Uređaj koji prima memorijske kartice i prenosi podatke između računara i medija.

D

Datoteka Set podataka koji su poređani prema određenim pravilima. Na računaru, datotekama upravlja operativni sistem. Datoteke se smeštaju na medije za skladištenje.

Datoteka - Opisuje sadržinu datoteke. Uobičajeni i poznati

Format datoteke formati datoteka su <txt> za tekstualnu datoteku, <eps> (Encapsulated PostScript) za PostScript datoteku i <tif> za TIFF slike.

DCF Skraćenica za Design Rule for Camera File System – industrijski standard za snimanje digitalnih fotografija. Ovaj standard ne određuje samo vrstu datoteke, već uspostavlja i pravila za nazive datoteka i strukturu foldera. Omogućava konverziju nekompresovanih TIFF datoteka u kompresovani JPEG format. Ovako napravljena JPEG datoteka pripada podvrsti Exif i može da sadrži informacije o fotoaparatu kao što su podešavanja i datum slikanja. (vidi: DPOF)

Digital ESP Skraćenica za Digital Electro-Selective Pattern. Upotreba selektivnog sistema merenja u više zona omogućava postizanje optimalne ekspozicije čak i u komplikovanim svetlosnim uslovima. Dok jednostavni višezonski sistemi izračunavaju prosečnu

ekspoziciju na osnovu očitavanja iz čitavog okvira, Digital ESP sistem analizira distribuciju svetla i jačinu osvetljenosti kako bi odredio koji se od niza unapred utvrđenih scenarija najbolje uklapa u postojeću sliku (npr. snimak sa jakim pozadinskim osvetljenjem ili zalazak sunca). Nakon ovih proračuna, sistem izvršava odgovarajuća podešavanja. („Merenje ekspozicije“, „Merenje u tački“, „Merenje odbijene svetlosti“).

Digitalni blic „Kompjuterski kontrolisani blic“. (vidi: Blic).

Digitalni fotoaparat Uređaj koji snima fotografije, obično uz pomoć CCD senzora. Primljeni podaci o slici se beleže na memorijsku karticu ili neki drugi medij. (vidi: SmartMedia, xD-Picture kartice, CompactFlash, Memory Stick, SD kartice, MMC kartice)

Digitalni zum Funkcija koja postiže efekat zuma proračunavanjem (ili interpolacijom) dostupnih informacija o slici. Pri likom upotrebe digitalnog zuma, smanjuje se kvaliteta slike. (vidi: Interpolacija).

Digitalno Suprotno od analognog. Digitalne informacije su sastavljene od ograničenog broja gradacija (npr. 256 boja, 8 'bita). Prelazak iz jednog u drugi digitalni element je uvek „korak po korak“ a ne kontinuirano.

Digitalizacija Vidi: AD konverzija

Dioda Poluprovodnički uređaj koji dozvoljava protok struje samo u jednom smeru. (vidi: Fotodioda)

Dioptrija Jedinica za merenje snage prelamanja sočiva. U fotografiji, ovaj termin se koristi za objektivne i korekciju tražila prema korisnikovom vidu.

Direktno štampanje Vidi: PictBridge

Distorzija Izobličenje slike. Normalno je da širokougaoni objektiv prave veću distorziju nego teleobjektiv.

DNG Skraćenica za „Digital Negative“. Otvoreni format koji je za potrebe razvijanja RAW datoteka napravila kompanija Adobe.

Dpi Skraćenica za „Dots per inch“. Broj tačaka po inču (1 inč iznosi približno 2.54 cm). Ova merna jedinica se koristi u štampi da bi se izrazila geometrijska rezolucija slike.

DSL Skraćenica za „Digital Print Order Format“. Format koji omogućava određenim vrstama štampača i fotokopir aparata da direktno pristupe fotografijama koje su sačuvane na, npr. SmartMedia ili xD-Picture kartici. Ovaj format takođe omogućava jednostavniju profesionalnu obradu u foto-laboratorijama.

DRAM Dinamička RAM memorija. Vrsta memorijskog čipa koji je u upotrebi u medijima za skladištenje.

DSL Skraćenica za „Digital Subscriber Line“. Veza sa značajno bržim protokom podataka nego što je to slučaj kod, recimo, ISDN telefonske linije (uobičajena brzina DSL priključka je između 1 i 16 Mbit/s).

DSLR Skraćenica za „Digital Single Lens Reflex“. Digitalni refleksni fotoaparati. (vidi: SLR, Refleksni fotoaparati)

DTP Skraćenica za „Desktop Publishing“. Kod nas poznato kao „Stono izdavaštvo“. Ova skraćenica se odnosi na dizajn i ilustracije teksta i grafičkih elemenata direktno na računarskom monitoru.

Dubina boja Ovaj izraz se odnosi na najveći broj boja koje mogu da prepoznaju digitalni fotoaparati i skeneri, ili koje

mogu da prikažu grafičke kartice na računarima. Verna reprodukcija boja (na računarima, štampačima i skenerima označeno kao „true colour“) postiže se na 8 bita za svaku od tri osnovne boje, čime se dobija paleta od 24 bita. Osam bita po primarnoj boji daje 256 nivoa. Kada ovo umnožimo 256 (crvena) x 256 (zeleno) x 256 (plava) dobijamo 16,777,216 boja koje se mogu prikazati na nekom uređaju. Vrhunski skeneri, grafičke kartice, itd. pružaju minimalnu dubinu boja od 24 bita.

Dubinska oštrina

Rastojanje između najbliže i najdalje tačke u kojoj je subjekt i dalje u fokusu, bez promene podešavanja objektiv.

DVD+R/DVD-R

DVD za snimanje.

**DVD+RW/
DVD-RW**

Standardi za DVD diskove za višestruki upis podataka (do 1,000 puta).

DVD-RAM

Medij za ponovni upis podataka, koji za razliku od ostalih DVD diskova, ne zahteva poseban softver za snimanje, već se isključivo može koristiti za čitanje i upis podataka uz pomoć specijalnih DVD-RAM-kompatibilnih uređaja. Ovakav DVD disk se tretira kao običan hard disk. Velika prednost DVD-RAM je povećana sigurnost podataka.

DVD-ROM

Skraćenica za „Digital Versatile Disc“. Poznatiji kao samo DVD. Standard za CD-ROM sa znatno većim kapacitetom (npr. 9.4 GB).

**Dvostruka
stabilizacija slike**

Posebna funkcija koju poseduju pojedini modeli digitalnih fotoaparata. Dvostruka stabilizacija slike pomaže u izbegavanju zamućenosti do koje dolazi usled efekta podrhtavanja fotoaparata ili zbog subjekta koji se brzo kreće. Ova funkcija kombinuje

mehanički stabilizator slike na nivou CCD senzora, gde ugrađeni žiroskopski senzor detektuje pokrete fotoaparata i izvršava odgovarajuća podešavanja CCD senzora, sa visokim ISO vrednostima.

E

ED sočivo Sočivo napravljeno od posebne vrste stakla sa izuzetno niskim karakteristikama disperzije.

Efeki Omogućavaju snimanje, slika u različitim tonovima i tehnikama - npr. crno-belo, sepia ili crna tabla/bela tabla.

Ekran Vidi: LCD; TFT

Ekspozicija Ekspozicija predstavlja vremenski period tokom kojeg CCD senzor (ili hemikalije na filmu) biva izložen svetlosti.

Ekspozicija / Vreme tokom kojeg je zatvarač otvoren.

Dužina ekspozicije

Ekspozicija / Opisuje način na koji fotoaparat kontroliše brzinu **Kontrola** zatvarača i otvor blende. Ovaj postupak može da **ekspozicije** bude potpuno automatski (Automatski, Programirano automatski ili preko Programa za snimanje prizora), poluautomatski (Prioritet blende, Prioritet zatvarača) ili manuelno (potpuna kontrola nad brzinom zatvarača i otvorom blende).

Ekspozicija - Merač Vidi: Svetlomer.

Ekspozicija / Svesno odstupanje od vrednosti korekcije koju je **Ručna kontrola** izračunao svetlomer.

Elektronsko tražilo Elektronsko tražilo je napravljeno od malog LCD ekrana koji prikazuje sliku koja se vidi kroz objektiv, baš kao i kod običnog SLR fotoaparata. Ovo se postiže uz pomoć CCD senzora koji tražilu neprekidno šalje informacije o slici. Na ovaj način je kadriranje znatno lakše jer se fotografu prikazuje slika koja je identična sa onom koju „vidi“ fotoaparat. pored toga, na LCD tražilu mogu da se prikažu i brojne informacije, kao što su postavke aparata, broj preostalih slika, itd.

E-mail Svetski sistem elektronske pošte. Digitalizovani podaci mogu, skoro trenutno, da stignu u bilo koji deo sveta putem telefonskih linija i računara. Svaki korisnik poseduje sopstveno elektronsko „sanduče“. Datoteke, kao što su, na primer, digitalne fotografije mogu se poslati uz bilo koju poruku elektronske pošte.

EPS Skraćenica za „Encapsulated PostScript“. Format datoteke zasnovan na PostScript standardu. Podržava ga većina programa za grafički dizajn i pripremu za štampu (vidi: DTP).

ESP Skraćenica za „Electro-Selective Pattern“, Digital ESP.

EVF Skraćenica za „Electronic Viewfinder“. Elektronsko tražilo.

Exif Skraćenica za „Exchangeable image format“. Standard za datoteke napravljene digitalnim fotoaparatima i ostalim ulaznim uređajima. Exif datoteke mogu da budu snimljene u nekompresovanom TIFF ili u kompresovanom JPEG formatu i sadrže informacije o fotoaparatu i primenjenim podešavanjima. Ovako sačuvane informacije mogu se prikazati uz pomoć posebnih programa. Exif 2.2 prikuplja još veći broj informacija, kao što su podešavanja načina sniman-

ja, balans belog i postavke blica. Kompatibilni štampači na inteligentan način primenjuju ove podatke kako bi proizveli optimalan kvalitet otiska.

F

FDD Skraćenica za „Floppy Disk Drive“. Disk jedinica koja može da čita i upisuje podatke na floppy diskove, medije za skladištenje kapaciteta 1.44 megabajta (MB).

FFT-CCD Skraćenica za „Full Frame Transfer CCD“ Vrsta CCD senzora sa površinom koja je izuzetno osetljiva na svetlo. Prednost FFT-CCD nad običnim CCD senzorima je smanjeni nivo šuma i sposobnost smanjenja suptilnih varijacija u osvetljenosti.

Fiksirana žična daljina Kada objektiv poseduje unapred podešenu žičnu daljinu, optičko zumiranje nije moguće.

Fiksirani fokus Fotoaparati sa fiksiranim fokusom ne poseduju sisteme za autofokus i manuelno izoštravanje. Fokus i otvor blende su podešeni tako da svi objekti koji se nalaze na određenoj udaljenosti budu jasno uhvaćeni. Ipak, njihova mana je u tome što ne mogu da izoštre predmete koji se nalaze u relativnoj blizini i što imaju mali otvor blende.

Filmska ravan Vidi: Žična ravan

Filmski skener Hardver za digitalizaciju filmova i slajdova.

Filter 1. Providni, obično obojeni, komad stakla ili plastike koji se postavlja ispred objektiva radi postizanja određenog efekta.

2. Opcija u programima za obradu slike koja omogućava određena podešavanja; npr. boja, osvetljenost, oština. (vidi: Softver za obradu slike)

Firewire Naziv za IEEE1394 interfejs koji je uvela kompanija Apple (vidi: i-link).

Firmware Softver koji se nalazi u ROM-u i upravlja radom uređaja.

Flash-ROM Vrsta memorije koja može da sačuva informacije i nakon isključivanja napajanja. Za razliku od konvencionalnih ROM čipova, sadržaj zabeležen u Flash-ROM memoriji može se brisati i ponovo upisivati uz pomoć programiranih električnih impulsa. Zbog toga se može reći da Flash-ROM predstavlja kombinaciju RAM i ROM memorije.

Fleš filmski skener Dodatak koji poseduju određeni digitalni fotoaparati. Omogućava kopiranje 35mm negativa i slajdova. (vidi: Filmski skener)

Fokusiranje Podešavanje položaja elemenata objektiva kako bi se slika dovela u fokus, odnosno da bi slika postala jasna i oštra.

Format / Formatiranje Pre upotrebe na računarima, kao i na digitalnim fotoaparatima, određene vrste medija za skladištenje, kao što su floppy i hard diskovi, izmenjivi mediji i određene vrste kompaktnih diskova, moraju da budu formatirani. Oni se tokom ovog procesa pripremaju da prihvate datoteke iz odgovarajućeg operativnog sistema. Reč „format“ se odnosi na vrstu datoteke, na primer JPEG, TIFF ili DOC. U oblasti fotografije, format, odnosno veličina filma ili senzora za sliku ima veoma veliki uticaj na ugao gledanja objektiva. Format se, takođe, koristi da bi se opisala dvodimenzionalna veličina slike. Kod filmskih fotoaparata, fotografije obično imaju proporciju 3:2 (format: 36 x

24mm). Digitalne fotografije su obično 4:3 ali se, kod nekih modela fotoaparata, ova veličina može promeniti na 3:2. Kod štampa-nja, format označava veličinu otiska – npr. 9 x 13cm, 10 x 15cm, 13 x 18cm, itd.

Fotočelija Uređaj koji proizvodi struju u kontaktu sa svetlošću. (vidi: Fotodioda)

Fotodioda Poluprovodnik koji meri ili konvertuje svetlost u električnu struju. Fotodiode se često koriste u skenerima, CCD senzorima i meračima ekspozicije.

Four Thirds Prvi otvoreni standard za digitalne SLR fotoaparate. Four Thirds sistemi koriste senzor za sliku proporcija 4/3, čija veličina omogućava razvoj posebnih izmenjivih objektiv. Ovakvi objektiv su ne samo manji i lakši, već poseduju i bolje sposobnosti prikupljanja svetla nego oni koji su napravljeni prema 35mm formatu.

FreeHand Popularni grafički program kompanije Macromedia.

Freeware Softver koji se može besplatno koristiti i distribuirati, ali ne i prodavati. Za razliku od shareware programa, ovde nema potrebe za registracijom korisnika.

FTP Skraćenica za „File Transfer Protocol“. Protokol za transfer datoteka preko računarske mreže, kao što je internet.

Funkcije štampanja Pored standardnih funkcija izbora i obrezivanja fotografija pojedini modeli štampača poseduju dodatne opcije koje omogućavaju veću nezavisnost od računara. Na primer, korisnik može da izabere neki od ugrađenih predložaka za ilustraciju pozadine, ili da primeni efekat kao što je sepia. Ako su i fotoaparati i štampači kompatibilni sa DPOF standardom, štampač će odmah prepoznati i primeniti postavke za štampu koje su podešene nakon fotografisanja.

G

Gama korekcija

Proces optimizacije vrednosti kontrasta.

GB

Vidi: Gigabajt.

GIF

Skraćenica za „Graphic Interchange Format“. Kompresovani format datoteke sa najviše 256 boja. Često se koristi na internetu, naročito za jednostavne slike i animacije.

Gigabajt

1 gigabajt = 1,024 megabajta.

Google

Poznati internet pretraživač.

GPS

Skraćenica za „Global Positioning System“. Globalni sistem za pozicioniranje koji uz pomoć većeg broja satelita precizno određuje geografsku širinu i dužinu i nadmorsku visinu bilo koje tačke na planeti.

Grafička kartica

Računarska komponenta koja je neophodna za prikaz slike na monitoru.

H

Hard disk

Uređaj za permanentno skladištenje programa i informacija koji zadržava informacije i nakon isključivanja računara.

Hardver

Zajednički naziv za sve računarske komponente, kao što je sâm kompjuter ili periferni uređaji, poput monitora, miša, štampača, digitalnog fotoaparata, itd.

Hi Colour

Oznaka za sliku koja sadrži najmanje 32,000 boj..

Histogram

Prikazuje distribuciju tonova na slici. Kod određenih modela fotoaparata, histogram može da se koristi u realnom vremenu (tokom snimanja) ili nakon

fotografisanja. Histogram je naročito koristan za prepoznavanje pogrešne ekspozicije.

Homepage Početna stranica internet lokacije.

Hot-Plugging Povezivanje i isključivanje spoljašnjih uređaja dok je računar uključen. Ovakav način rada ne zahteva ponovno pokretanje računara nakon povezivanja ili isključenja novog uređaja. Sistemski zahtevi: USB i odgovarajući operativni sistem (koji podržava Plug and Play standard).

Hot shoe Interfejs za povezivanje spoljašnjih bliceva (ili opreme poput adaptera za bliceve), koji se obično nalazi na gornjoj strani fotoaparata. Posедуje dve metalne šine i jedan ili više električnih kontakata u centru koji omogućavaju komunikaciju između aparata i blica. Ako nema kontakata, onda je u pitanju spojica za povezivanje dodatne opreme. Blic, takođe, poseduje odgovarajući Hot Shoe kontakt i mehanizam za zaključavanje koji ne dozvoljava da blic ispadne iz ležišta.

HQ Skraćenica za „High Quality resolution“. Opisno ime za fotografije snimljene u visokom kvalitetu, uz maksimalnu rezoluciju koju fotoaparat može da postigne i uz visok nivo kompresije.

HTML Skraćenica za „HyperText Markup Language“. „Jezik“ koji se koristi za izradu internet stranica. Format datoteke koji se koristi na internetu.

http Skraćenica za „HyperText Markup Language“. Jezik koji se koristi za pripremu web stranica. HTML je sredstvo za opisivanje strukture tekstualnih informacija u dokumentu – označava određene delove teksta kao naslove, pasuse, liste, itd. i ugrađuje vezu sa interaktivnim sadržajima kao što su baze podata-

ka, slike i drugi objekti.

HyperCrystal Tehnologija izrade LCD ekrana. Na dno LCD ekrana LCD se postavlja dodatni sloj čiji je zadatak da odbija svetlost od spoljašnjih izvora. Na ovaj način se povećava osvetljenost LCD ekrana, tako da je slika prikazana jasno čak i po sunčanom danu. HyperCrystal LCD ekran daje do tri puta jači kontrast nego konvencionalni ekrani i ugao gledanja od 170° bez presijavanja ili senke.

I

i. **Link** Naziv za IEEE1394 kompanije Sony.

ICC profil ICC, odnosno „International Color Consortium“ profil predstavlja raspon boja na uređaju koji obrađuje boje (npr. skeneri), prikazuje boje (npr. monitori), ili proizvodi boje (npr. štampači). ICC profili za svaki od ovih uređaja omogućavaju verodostojnu reprodukciju boja.

IEEE1394 Serijski interfejs za prenos podataka sa brzinom do 400 Mbit/s (50 MB u sekundi). Novi IEEE1394b može da razvije brzinu od 800 Mbit/s (100 MB u sekundi). Podržava Plug & Play standard i povezivanje do 63 uređaja u isto vreme.

Illustrator Popularni program kompanije Adobe.

Indeks štampa Umanjeni prikaz više fotografija na jednoj stranici.

Ink-džet štampač Štampač koji proizvodi otisak slike raspršivanjem minijaturnih crnih tačaka ili tačaka u boji po površini papira.

Integralno kolo Elektronski sklop koji je sastavljen od tranzistora, otpornika, itd. i postavljen na jedan komad poluprovodničkog materijala. Takođe poznat pod

nazivom IC. (vidi: Čip).

Intenzitet svetla Mera jačine svetlosne energije koja dolazi od izvora svetla. Izražava se u Kandelima. (vidi: Blic)

Interfejs Mesto povezivanja računara i spoljašnjeg uređaja, npr. miša, skenera, modema, digitalnog fotoaparata.

Interna memorija Memorija koja je ugrađena u fotoaparat i koja se ne može ukloniti.

Internet Računarska mreža koja omogućava globalnu razmenu informacija.

Interpolacija Proračunavanje nepostojećih podataka o slici, na osnovu snimljenih podataka. Interpolaciju koriste svi digitalni fotoaparati da bi odredili podatke o boji sa okolnih senzora. (razlog: senzor može da zabeleži samo jednu boju). Interpolacija može da se koristi i za povećanje, odnosno smanjenje rezolucije slike. Kvalitet fotografije zavisi od mogućnosti upotrebljenog algoritma. Važno je upamtiti da interpolacija ne može da nadomesti detalje koji nisu snimljeni.

ISDN Skraćenica za „Integrated Services Digital Network“. Digitalna mreža za prenos glasa, slike ili podataka između jednako standardizovanih korisničkih interfejsa.

ISO Skraćenica za „International Organization for Standardization“. Međunarodna organizacija za standardizaciju je od starih ASA i DIN standarda za brzinu filma proizvela današnji ISO sistem.

Izmenjiva memorija Memorijska kartica koja može da se ubaci i izvadi iz fotoaparata; npr. xD-Picture, SmartMedia i CompactFlash.

Izmenjivi objektiv Objektiv koji nije trajno pričvršćen za fotoaparat i može da se skine i zameni drugim objektivom.

J

JAVA Programski jezik koji je razvila kompanija SUN Microsystems. Jedna od osobina ovog programa je da omogućava pisanje interaktivnih aplikacija za internet.

JEIDA Skraćenica za „Japan Electronics Industry Development Association“- japanski komitet za standardizaciju kartica za skladištenje podataka.

JPEG Skraćenica za „Joint Photographic Experts Group“. De fakto standard za kompresiju slika na uređajima za digitalno snimanje slike. Ovaj format omogućava izbor različitih stepena kompresije. Pošto su informacije o osvetljenosti važnije od informacija o boji, većina piksela snima podatke o osvetljenosti. Pri likom otvaranja JPEG datoteke, podaci o boji koji nedostaju se automatski izračunavaju na osnovu postojećih informacija. (vidi: MPEG)

JPG Ekstenzija za JPEG datoteke.

K

Kalendarski prikaz Neki modeli fotoaparata mogu da sačuvaju slike prema datumu snimanja, a zatim ih prikažu u virtuelnom kalendaru.

Kalibracija Recipročno balansiranje ili fino podešavanje ulaznih i izlaznih uređaja kako bi se dobila odgovarajuća vrednost. Na ovaj način se boje na monitoru mogu uskladiti sa bojama koje može da prikaže štampač. (vidi: Upravljanje bojama)

Kandela Jedinica za količinu svetla (cd). 1 cd iznosi 1/683 W po steradianu.

Kapacitet Najveći broj fotografija koje mogu da stanu na preostali slobodni prostor na mediju za skladištenje.

KB Kilobajt. 1 kilobajt = 1,024 bajta

Kbit/s Kilobita u sekundi. (vidi: Baud)

Kelvinova skala Temperaturna skala koja počinje apsolutnom nulom (0 Kelvina - približno -273° Celzijusa). Vrednosti sa Celzijusove skale se lako mogu pretvoriti u Kelvine dodavanjem 273. (vidi: Temperatura boje)

Kilobit 1 kilobit = 1,000 bita.

Kompaktni digitalni fotoaparat Fotoaparat koji je, zahvaljujući malim dimenzijama, smanjenoj težini i jednostavnosti upotrebe idealan za putovanja i svakodnevnu upotrebu.

Kompatibilnost Sposobnost podataka, programa (softvera) i opreme (hardvera) da se pokrene i/ili radi zajedno. Ovo omogućava spajanje individualnih komponenti u sistem.

Kompjuterski kontrolisani blic držačem Skoro svi modeli kompaktnih bliceva ili bliceva sa su kompjuterski kontrolisani. Ovi uređaji podešavaju svoj intenzitet usmeravanjem senzora prema subjektu. Na ovaj način dobijaju informacije na osnovu kojih određuju dužinu bljeska. Senzor za svetlo često dobija podatke preko objektiva fotoaparata. (vidi: TTL).

Komplementarne boje Bilo koje dve boje, kao na primer, cijan i crvena, žuta i plava ili magenta i zelena, koje, kad se pomešaju, daju belu ili sivu boju.

Kompresija Podaci o slikama se kompresuju radi ekonomičnijeg skladištenja. Međutim, kompresija često dovodi do gubitka u kvalitetu slike. Uobičajeni format kompresije je JPEG.

Konverter Produžetak objektiva koji povećava ili smanjuje žižnu daljinu. (vidi: Makro-konverter, Telekonverter, Širokougaoi konverter)

Konverter za slike Softver koji omogućava promenu formata datoteke sa slikom, npr. iz TIFF u JPEG.

L

LAB LAB boje se sastoje od komponente osvetljenosti i dve hromatske komponente.

Laserski štampač Štampač koji koristi laserski zrak da bi projektovao karaktere (znake) i grafike na bubanj, koji uz pomoć tonera vrši elektrografički prenos slike na papir. Laserski štampači su poznati po visokom kvalitetu reprodukcije i brzini rada.

LCD Skraćenica za „Liquid Crystal Display“. LCD ekrani se koriste na kalkulatorima, satovima, digitalnim fotoaparatima, prenosnim računarima, televizorima, ravnim monitorima i projektorima.

LED	Skraćenica za „Light Emitting Diode“. Dioda koje emituju svetlost se često koriste kao indikatorske lampice.		
LED štampač	Za razliku od laserskih štampača, ovde se slika ne prenosi na bubanj uz pomoć laserskog zraka, već preko reda gusto raspoređenih svetlećih dioda.	LivePreview	Alternativa kadriranju kroz tražilo. Slika koja kroz objektiv stiže do senzora za sliku prikazuje se direktno na LCD ekranu fotoaparata. Iako mnogi kompaktni digitalni fotoaparati već godinama poseduju prikaz slike uživo, ova funkcija se prvi put pojavila na DSLR tržištu sa modelom Olympus E-330.
Li-ion punjiva baterija	Izuzetno laka punjiva baterija visokog kapaciteta (do dva puta veća od odgovarajuće Ni-MH baterije) koja ne pati od memorijskog efekta. Dok su obične litijum-jonske baterije dostupne u „minjon“ veličini (valjkaste), njihove punjive verzije se izrađuju isključivo u posebno napravljenim oblicima i zahtevaju posebne punjače.	lpi	Skraćenica za „Lines Per Inch“. Jedinica mere za rezoluciju odštampanih slika. (vidi: dpi)
Linijski senzor	Senzor za sliku kod kojeg su pikseli poređani u jedan red (ili nekoliko pojedinačnih redova) i koji se obično koristi na skenerima i autofokus senzorima.	Luminoznost	Drugi izraz za osvetljenost.
li-po baterija	Litijum-polimer baterija predstavlja novu tehnologiju izrade baterija, kojoj za razliku od Ni-MH, NiCd i Li-Ion akumulatora, nije potrebno metalno kućište. Umesto toga, njene elektrode su pokrivene savitljivom plastikom ili aluminijumskom folijom. Takođe poseduju veću energetska gustinu pa, iako manje, mogu da imaju bolje performanse od ostalih punjivih baterija. Pored toga, jednostavnije su i jeftinije za proizvodnju od Li-Ion punjivih baterija, ali su, kao i one, dostupne samo u posebno izrađenim oblicima koji zahtevaju posebne punjače.	LZW	Algoritam za kompresiju koji su razvili Lempel, Zif i Welsh: posebna vrsta kompresije kojom se smanjuje prostor neophodan za skladištenje Bitmap formata bez gubitka u kvalitetu.
Litijumska baterija	Vrsta akumulatorske baterije sa visokom energijskom gustoćom, koja predstavlja idealno rešenje za napajanje mobilnih telefona, fotoaparata i video kamera.	Mac	Skraćeno ime za Apple Macintosh računare. Ovi kompjuteri se često koriste za potrebe grafičkog dizajna i obrade slike.
Live MOS senzor	Senzor za sliku koji predstavlja kombinaciju kvaliteta slike koji daje FFT-CCD, sa malim energetske zahtevima koje postavlja CMOS senzor. Pruža veliku brzinu obrade podataka, veću fotosenzitivnu	Mac OS	Operativni sistem u Apple Macintosh računarima.
		Makro konverter	Dodatak za objektiv koji omogućava pravljenje izuzetno detaljnih fotografija iz neposredne blizine. (vidi: Telekonverter, Širokougaoni konverter)

Makro objektiv Objektiv (obično za SLR fotoaparate) koji poseduje posebnu vrstu optičke korekcije koja mu omogućava rad iz neposredne blizine. Makro objektiv obično prikazuje subjekt u proporciji 1:10 do 1:1 (bez dodatne ekstenzije).

Makro snimanje Poseban režim rada fotoaparata koji mu omogućava da fokusira predmete koji se nalaze na većoj blizini nego što je to moguće prilikom normalnog rada. Na ovaj način se dobijaju detaljne fotografije malih objekata iz neposredne blizine.

Mapiranje Naziv za proces tokom kojeg defektni pikseli na **piksela** CCD senzoru bivaju identifikovani, označeni i kompenzovani. Podaci koji nedostaju se izračunavaju na osnovu informacija sa okolnih piksela.

MB Vidi: Megabajt

Medij za štampanje Da bi rezultati štampanja bili što bolji, važno je izabrati najkvalitetniji papir.

Megabajt 1 MB = 1,024 kilobajta

Megapiksel 1 megapiksel = 1 milion piksela.

Meki fokus Efekat koji poseduju pojedini modeli fotoaparata. Konture objekata su meke, ali slika nije zaista izvan fokusa.

Memorijski efekat Problem koji se javlja kod NiCd punjivih baterija. Kada se baterija više puta puni kada još uvek nije potpuno prazna, ona prosto „zapamti“ kapacitet koji je imala nakon poslednjeg punjenja, a ne stvarnu količinu preostale energije. Ovaj efekat dovodi do postepenog prestanka rada baterije.

Memory Stick Izmenjivi memorijski medij koji je razvila kompanija Sony.

Merač svetla Da bi obezbedili odgovarajuću ekspoziciju, velika većina filmskih i digitalnih fotoaparata opremljena je uređajem za automatsko merenje svetlosti. Spoljašnje ili unutrašnje ćelije svetlomera određuju intenzitet svetlosti i pretvaraju informacije u električne signale. Ove signale koristi fotoaparat kako bi podesio brzinu zatvarača i otvor blende koji odgovaraju datim svetlosnim uslovima. Moderni sistemi za merenje ekspozicije mogu da izmere osvetljenost čitavog prizora, jednog njegovog dela, ili da stave težište na određenu oblast slike.

Merenje ekspozicije Ovaj sistem omogućava korisniku da slobodno definiše određeni broj tačaka sa kojih će merni instrument očitati vrednosti. Nakon svakog očitavanja, fotoaparat ponovo vrši proračun prosečne ekspozicije.

Merenje odbijenog svetla Način određivanja ekspozicije u kojem se meri količina svetla koje se odbilo od subjekta.

Merenje preseka Tehnika merenja ekspozicije koja očitava prosečne vrednosti jačine svetla u čitavom okviru.

Merenje prosek Način merenja prosečne vrednosti ekspozicije kod sa težištem kojeg veći značaj imaju očitavanja preuzeta iz u centru centra kadra, to ga čini manje osetljivim na uticaje veoma svetlih ili tamnih objekata sa periferije okvira. (vidi: Digitalno ESP, Merenje odbijenog svetla, Merenje ekspozicije, Merenje svetla; Merenje u tački)

Merenje svetla Određivanje ekspozicije pomoću merenja količine svetlosti koja dolazi do objekta)

Merenje u tački	Način merenja ekspozicije u kojem se informacije za očitavanje vrednosti ekspozicije preuzimaju iz centra okvira. Ovaj način određivanja ekspozicije se često koristi u situacijama gde postoji jako pozadinsko osvetljenje. (vidi: Digital ESP, Merenje odbijenog svetla, Merenje svetla)		
MF	Manuelno izoštravanje (fokusiranje).		
Microdrive	Minijaturni hard disk, koji je razvila kompanija IBM i koji staje u ležište za CompactFlash Type II kartice. Da bi snimio sliku na Microdrive, digitalni fotoaparatus mora da poseduje ležište za karticu koje ne samo da fizički odgovara formatu CompactFlash Type II, već, takođe, mora da poseduje i električnu kompatibilnost (tj. da može da pruži odgovarajuće napajanje i poseduje odgovarajući firmver za upotrebu Microdrive kartice.)		
Mikroprocesor	Programibilni čip koji kontroliše rad računara. Sastavljen je od jednog ili više integralnih kola.		
MMC	Multimedia Card. Vrsta memorijske kartice.		
Modem	Izraz izveden od reči modulacija i demodulacija. Uređaj koji pretvara digitalne podatke u analogne signale i šalje ih preko telefonske linije.		
Modulacija piksela	Proces koji se koristi u štampi i kojim se promenom veličine piksela menja jačina svetla na pojedinačnom pikselu.		
Moiré	Vrsta interferencije do koje dolazi kada se preklape slike pravilnih linija ili neznatno različite rezolucije. Na primer, ovaj problem može da nastane kada je potrebno prikazati male dijamantske oblike na TV ekranu.		
Monohromatski	Slika koja je samo u jednoj boji, ili crno-bela slika.		
Motion JPEG	Pojedini modeli digitalnih fotoaparata mogu da		
	snime sekvencu slika u QuickTime Motion JPEG formatu.		
MOV	Ekstenzija za QuickTime filmove.		
MPEG	Skraćenica za „Motion Picture Expert Group“. Opisuje format kompresije digitalizovanih video zapisa. (vidi: JPEG)		
MPEG-4	Standard za video kompresiju. Određeni modeli digitalnih fotoaparata snimaju video zapise u ovom formatu.		
MPU	Skraćenica za „Mathematical Processing Unit“. Matematički procesor predstavlja integrisanu ili posebnu komponentu procesora i izvršava matematičke proračune, npr. za primenu određenih efekata prilikom softverske obrade slike.		
Mreža	Veza između nekoliko (ili više) pojedinačnih računara preko koje se vrši razmena podataka i komunikacija.		
Mrtvi pikseli	Mrtvi pikseli ne reaguju ni na koji način (za razliku od vrućih piksela). Na slici se vide kao crne tačke.		
Multimedijalna kartica	Vrsta memorijske kartice sa fleš memorijom. Koristi se na nekim modelima fotoaparata i MP3 plejera.		

N

Nadogradnja	Prelazak na noviju ili unapređeniju verziju softvera.
MPU	Skraćenica za „Mathematical Processing Unit“. Matematički procesor predstavlja integrisanu ili posebnu komponentu procesora i izvršava matematičke proračune, npr. za primenu određenih efekata prilikom softverske obrade slike.

Napredni korisnik Engleska kovanica (od reči professional (profesionalni) i consumer (potrošač)) kojom se opisuju uređaji (fotoaparati) sa karakteristikama koje poseduju profesionalni modeli, ali koje su, takođe, interesantne i širem krugu iskusnih amatera.

Negativ Film premazan fotosenzitivnom emulzijom koji, nakon osvetljavanja i razvijanja, proizvodi sliku u bojama koje su suprotne od onih na originalnom subjektu.

Ni-Cd baterija Nikl-kadmijumska punjiva baterija.

Ni-MH baterija Nikl-Metal Hidrid baterija. Punjive baterije sa energetskom gustinom koja je 100% veća od one koju poseduju NiCd baterije. Ovakve baterije mogu da pruže veliku količinu energije kada je to potrebno; npr. okidanje blica u sekvenci. Mogu se puniti preko 300 puta i ekološki su ispravne (tj. ne poseduju kadmijum i živu).

NTSC Skraćenica za „National Television Standards Committee“. Američki TV standard za kodiranje / dekodiranje boja. Razvijen 1953, ovaj TV standard je definisan slikom dimenzija 640 x 480 piksela i frekvencijom od 60 Hz (tj. 2 x 30 polu-slika u sekundi). (vidi: PAL, SECAM)

O

Objektiv Providno staklo ili plastika, formirana i uglačana kako bi dobila određeni, obično sferični, oblik. Deo zraka svetlosti se uvek odbija pre nego što dođe do sočiva. Preostali deo svetlosti ulazi u objektiv i menja smer propagacije, odnosno prelama se. Upotrebom različitih sočiva u objektivu (konvergentnih i divergentnih) dobija se sistem objektiv. Kada su ova sočiva poređana na odgovarajući način,

objektiv može da prikaže jasnu sliku subjekta.

Offline Opisuje stanje u kojem ne postoji veza za prenos podataka. (vidi: Online)

OLE Skraćenica za „Object Linking and Embedding“. Omogućava da „objekti“ (grafički elementi, tabele, itd.) budu ubačeni u različite datoteke / dokumente za pravljenje, npr. izveštaja.

Olympus Olympus je vodeća internacionalna kompanija u oblasti profesionalnih optičko-digitalnih proizvoda i pionir u ključnim tehnološkim oblastima, kao što su snimanje i obrada slike, proizvodi za snimanje glasa, endoskopija, mikroskopska tehnika, bioanalitika i dijagnostika.

Olympus E-System Izrađen na osnovu FourThirds standarda, Olympusov E-System postavlja nove standarde u oblastima profesionalnih performansi i kvaliteta slike. Sve komponente i čitava paleta dodatne opreme i pribora – tela fotoaparata, izmenjivi objektiv i sistemi bliceva – izrađeni su posebno za potrebe digitalne fotografije. Na ovaj način fotoaparat može da iskoristi celokupan potencijal digitalnog medija.

Olympus Master/ Program Olympus Master poseduje mnoge **Olympus Master** funkcije za organizovanje, pregled i jednostavno **Plus** uređivanje digitalnih fotografija. Pored toga, ovaj program omogućava korisnicima da ažuriraju firmver svog fotoaparata preko interneta. Verzija Plus poseduje i brojne dodatne funkcije.

Online Opisuje stanje u kojem su dva ili više uređaja povezana radi komunikacije i razmene podataka.

(vidi: Offline)

Operativni sistem Osnovni program koji je neophodan za rad računara. Poznati operativni sistemi su Microsoft Windows i Mac OS.

Opseg snimanja Oblast u kojoj fotoaparat može da napravi dobro izoštrene slike.

Optički zum Vidi: Zum objektiv.

ORF Olympus format RAW datoteke. Koristi se na svim modelima Olympusovih digitalnih fotoaparata koji mogu da snimaju RAW fotografije.

Osetljivost filma Mera reakcije filma na svetlost prikazana u ISO jedinicama, koje su zamenile ranije DIN (Deutsches Institut für Normung) i ASA (American Standards Association) standarde.

Osetljivost na svetlo Vidi: Osetljivost filma.

Osnovne boje Tri osnovne boje - crvena, zelena i plava - na koje je ljudsko oko posebno osetljivo. Ove tri boje se koriste u sistemu aditivnog mešanja boja.

Otpornost na sve vremenske prilike Fotoaparati koji poseduju ovu karakteristiku mogu kada se koriste i po kišnim danima, bez bojazni da će voda prodrati u unutrašnjost i oštetiti osetljivu elektroniku. Otpornost na sve vremenske prilike ipak ne znači da jeovakav uređaj otporan na vodu.

Otvor blende Mehanizam unutar objektiva koji kontroliše količinu svetla koja ulazi u fotoaparat . Blenda ne samo da

utiče na osvetljenost slike, već reguliše i tzv. dubinsku oštrinu. Većina fotoaparata poseduje blendu koja se može podešavati slobodno ili prema unapred određenim vrednostima.

P

P.I.M. Skraćenica za „Print Image Matching“. Ovu tehnologiju za postizanje verne reprodukcije boja u štampi, razvila je kompanija Epson. Informacije o paleti boja, kao i ostali važni podaci (kao što je osvetljenje, zasićenost boja, ba-lans boja, kontrast, itd.) beleže se u zaglavlje Exif datoteke. Ove informacije kasnije koriste P.I.M. kompati-bilni štampači.

PageMaker Popularni DTP program.

Pakovanje baterija Takođe poznato i kao „power pack“. Punjiva baterija zaštićena kućištem. Predstavlja dodatno napajanje za kamere, fotoaparate, spoljašnje bliceve, itd.

PAL Skraćenica za „Phase Alternating Line“. Standard za televiziju u boji, razvijen u Nemačkoj 1967. godine, a koristi se u mnogim evropskim i vanevropskim zemljama. Veličina slike iznosi 720 x 576 piksela, na frekvenciji od 50 Hz (2 x 25 polu-slika u sekundi). (vidi: NTSC, SECAM).

Paleta boja Ovaj izraz se odnosi na najveći broj boja koje mogu da prepoznaju digitalni fotoaparati i skeneri, ili koje mogu da prikažu grafičke kartice na računarima. Puna reprodukcija boja (true colour) postiže se na 8 bita za svaku od tri osnovne boje, čime se dobija paleta od 24 bita. Osam bita po primarnoj boji daje

256 nivoa. Kada pomnožimo 256 (crvena) x 256 (zeleni) x 256 (plava) dobijamo 16,777,216 boja koje se mogu prikazati na nekom uređaju. Vrhunski skeneri, grafičke kartice, itd. imaju dubinu boja od najmanje 24 bita.

Panorama Posebna funkcija koja omogućava spajanje više slika radi dobijanja efekta panorame. Olympusove SmartMedia i xD-Picture kartice poseduju ugrađenu panorama funkciju koja se koristi sa odgovarajućim Olympusovim digitalnim fotoaparatom.

Pantone Paleta sa oko 3,000 nijansi svake boje, koja se koristi prilikom obrade digitalnih slika.

Paralaks greška Pojava da slika koja se vidi kroz tražilo fotoaparata ne odgovara onome što će biti uhvaćeno objektivom, usled različitih položaja ove dve komponente. Prilikom fotografisanja iz neposredne blizine, stepen greške može da dovede do pogrešnog kadriranja slike. Pojedini fotoaparati poseduju tražilo na kojem su utisnute oznake za korekciju, dok drugi automatski kompenzuju ovu pojavu. Kod digitalnih fotoaparata, paralaks greška se može izbeći kadri-
ranjem preko LCD ekrana.

Paralelni interfejs Omogućava povezivanje spoljašnjih uređaja sa računarom, kao što je štampač, mediji za skladištenje i digitalni foto-aparati. Podaci se prenose „paralelno“, odnosno bajt po bajt.

Paralelno Simultano, ali nezavisno izvršenje pojedinačnih zadataka)

PC kartica Takođe poznata pod imenom PCMCIA kartica. Uređaj koji se često koristi na prenosivim računarima. PC kartica može da funkcioniše kao modem, ili kao veza između mobilnog telefona i laptop računara.

PCMCIA Skraćenica za „Personal Computer Memory Card International Association“. Međunarodni komitet za

standardizaciju kartica za skladištenje podataka.

PDF Skraćenica za „Portable Document Format“.

Format datoteke koji je uvela kompanija Adobe. Velika prednost PDF-a je što ne zavisi od operativnog sistema, tj. podaci snimljeni u u ovom formatu mogu se pročitati na svim poznatim operativnim sistemima.

Perfect Fix Skup funkcija uz pomoć kojih se koriguju nepravilnosti na slikama nakon fotografisanja. Na pojedinim modelima Olympusovih fotoaparata, Perfect Fix se aktivira jednim pritiskom na dugme i sadrži funkcije za korekciju zamućenosti slike, pozadinskog osvetljenja i efekta crvenih očiju.

Periferni uređaj Opšti naziv za dodatnu opremu za računare

Photo CD Proces koji su za potrebe prebacivanja običnih 35mm fotografija i slajdova na kompakt disk, razvile kompanije Kodak i Philips.

Photoshop Popularni program za obradu slike kompanije Adobe.

PICT datoteka Format datoteke koji je razvila kompanija Apple.

PictBridge Standard za komunikaciju između štampača fotoaparata. Uz pomoć PictBridge standarda, slike se mogu štampati direktno, bez upotrebe računara.

Picture Express Vrsta instant foto kioska koji proizvodi Olympus.

(pex) Ovaj uređaj omogućava korisnicima da brzo i jednostavno dobiju fotografije vrhunskog kvaliteta (kao iz foto radnje). Obično se nalazi u tržnim centrima i prodavnicama foto tehnike i materijala i veoma je jednostavan za upotrebu. Medij za skladištenje se ubacuje u uređaj i slike se ubrzo pojavljuju na ekranu koji je osetljiv na dodir. Nakon toga, korisnik bira slike koje želi da odštampa i podešava opcije za štampanje. Picture Express poseduje i funkcije za uređivanje slika, kao mogućnost kopiranja fotografija na kompakt diskove.

Piksel 'Skracénica za "picture element". Najmanji element rasterskog prikaza ili digitalne fotografije. Sadrži informacije o osvetljenosti i boji.

Plava kutija Proces iz televizijske i filmske produkcije. Glumci

(Bluebox) ispred zida koji je, obično, obojen u plavo. Nakon toga se u plave delove slike umeću različite vrste pozadine, čime se postiže utisak da se glumci nalaze, na primer, na vrhu planine, iako nisu napuštali studio.

Plug and Play Ovaj standard, koji je razvila kompanija Intel, omogućava instalaciju dodatnih kartica i drugih perifernih uređaja na računar, bez potrebe za podešavanjem konfiguracije ili operativnog sistema. Ovaj standard je prvi put podržao Windows 95, a nakon toga sve novije verzije Windows operativnih sistema. (vidi: USB)

Plug-In Pojedini autori softvera postavljaju Plug-In podršku u svoje programe, kako bi drugi programeri mogli da naprave dodatke koji poboljšavaju funkcionalnost osnovnog programa. Na primer, postoje mnogi dodaci za web pregledače koji omogućavaju prikaz stranica koje nisu napravljene u HTML-u, kao što su video ili muzički sadržaji. Poznati dodaci su: „Flash” i „Shockwave” (za multimedijalne sadržaje), „Quick-Time” i „RealAudio / RealVideo” (za reprodukciju muzike i video zapisa preko interneta) i „Acrobat Reader” (za pregled PDF datoteka). Pojedini proizvođači digitalnih fotoaparata obezbeđuju dodatke za Photoshop kako bi omogućili razvijanje svojih RAW datoteka direktno iz ovog programa.

PNG Skracénica za „Portable Network Graphics”. Format kompresije bez gubitka podataka koji se koristi za snimanje slika (vidi: JPEG, MPEG, LZW, ZIP).

Podeksponirano Kada snimak ne dobije dovoljno svetla. Rezultat je suviše tamna fotografija.

Podvodna kućišta Posebna vrsta zaštitnih kućišta koja vam omogućava da ponesete svoj fotoaparat na ronjenje. Uverite se da kućište koje želite da kupite odgovara vašem modelu fotoaparata. Strogo se pridržavajte uputstva za upotrebu podvodnog kućišta i naročito obratite pažnju na zatvarače. Za podvodno slikanje sa DSLR fotoaparatom, potrebno je imati i dodatne podvodne adaptere za objektivne, kao i kućišta za bliceve.

Polarizacioni filter Filter koji blokira talase polarizovane svetlosti. Svetlost je polarizovana kada se odbije od nemetalnih površina (npr. staklo, voda, itd.). Blokiranjem ovakvih talasa, filter efikasno smanjuje količinu refleksije. Upotreba polarizacionog filtera povećava zasićenost boja, čime se postiže da, na primer, plavo nebo izgleda još intenzivnije plavo.

Post script Standardni format za štampanje ili reprodukciju teksta i grafičkih elemenata.

Potpuno automatski U ovom načinu rada, fotoaparat kontroliše ne samo otvor blende i brzinu zatvarača, već i sva ostala podešavanja. (npr. blic).

ppi Broj piksela po inču. Vrednost kojom se označava rezolucija digitalnih fotografija.

Prebacivanje / transfer slika Prenos digitalnih slika računarskom mrežom ili uz pomoć medija za skladištenje, bez gubitka u kvalitetu.

Preekspozirano Kada fotoaparat primi previše svetla, fotografija je previše osvetljena i boje su „isprane”.

stoje

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Pregledač Program koji se koristi za pregled i prikaz (Browser) informacija, posebno na Internetu.

Preuzimanje Termin koji označava prenošenje podataka na PC (Download) računar, obično sa interneta ili sa drugog uređaja, kao što je digitalni fotoaparati (vidi: prenos podataka)

Prioritet blende U ovom načinu rada, korisnik podešava otvor blende, a fotoaparati automatski određuje brzinu zatvarača koja će obezbediti odgovarajuću ekspoziciju. Kod većine modela fotoaparata, ovaj program je obeležen slovom "A". (vidi: Prioritet zatvarača)

Prioritet zatvarača U ovom načinu rada, korisnik podešava brzinu zatvarača, a fotoaparati automatski određuje odgovarajuću vrednost otvora blende. Kod većine modela fotoaparata, ovaj program je obeležen slovom "S". (vidi: Prioritet blende).

Procesor „Srce” računara. Ovde se izvršavaju svi programi i komande. (Vidi: CPU)

Programi za snimanje prizora Posebno programirani načini rada koji odgovaraju određenim, tipičnim fotografskim situacijama. Kada je aktiviran program za snimanje, fotoaparati automatski određuje optimalne parametre (npr. otvor blende, brzinu zatvarača, način rada blica, itd.) za određenu vrstu prizora. Među najpoznatije programe za snimanje spadaju Noćni prizor, Pejzaž, Portret i Sportovi.

Programirano automatski U ovom režimu rada (koji je na velikoj većini modela označen slovom „P”), fotoaparati podešava otvor blende i brzinu zatvarača koji najviše odgovaraju uslovima snimanja.

Progresivni CCD Termin koji opisuje CCD senzor koji je posebno napravljen za digitalne fotoaparate.

(vidi: Video CCD)

Prosek Tehnika merenja ekspozicije koja očitava prosečne vrednosti jačine svetla u čitavom okviru.

Prostor boja Način predstavljanja informacija o bojama. Ovaj model opisuje višedimenzionalni prostor u kojem su vrednosti intenziteta boje predstavljene kroz različite dimenzije.

Protokol Osnova komunikacije (pravilo, format, procedura) za prenošenje podataka između pojedinačnih uređaja. Protokol je „jezik” kojim uređaji „govore” tokom međusobne komunikacije. Na primer, poznati protokoli su TCP/IP i FTP za komunikaciju između računara na internetu i PTP za razmenu slika.

Psd Photoshop datoteka.

PTP Skraćenica za „Picture Transfer Protocol”. Protokol za razmenu slika (poput TCP/IP protokola na internetu) koji bi trebao da dovede do nestanka posebnih upravljačkih programa za fotoaparate. PTP kompatibilni uređaji, kao što su digitalni fotoaparati, računari, mobilni telefoni, štampači, itd., u stanju su da razmenjuju podatke između sebe, bez potrebe da korisnik instalira specijalne upravljačke programe).

Punjiva baterija Vrsta baterije koja se, nakon pražnjenja, može ponovo napuniti uz pomoć punjača. Najvažnije vrste punjivih baterija su nikel-metal-hidrid (Ni-MH) nikel-kadmijum (NiCd), litijum-jon (li-ion) i litijum-polimer (li-po).

Procesor „Srce” računara. Ovde se izvršavaju svi programi i komande. (Vidi: CPU)

Q

Quark Xpress Popularni DTP program.

QuickTime Ovaj program koji je razvila kompanija Apple, postao je jedan od standarda za digitalne video zapise i njihovo emitovanje preko interneta.

QuickTime Format datoteke posebno napravljen za čuvanje i
Motion JPEG kompresiju animiranih audio/video podataka (npr, video-klipova). Najbolji program za reprodukciju ove vrste datoteka je Apple QuickTime-Player.

QuickTime VR Dodatak za QuickTime koji služi za čuvanje i prikaz panorama slika.

QXGA Skraćenica za „Quad Extended Graphics Array“. Standard za prikaz slike na ekranu. Uobičajena rezolucija je 2,048 x 1,536 piksela. ('SXGA', 'VGA', 'UXGA', 'XGA').

R

RAM Skraćenica za „Random Access Memory“. Ova vrsta memorije može da se koristi za upisivanje i čitanje podataka, kao i za privremeno skladištenje podataka i programa. Za razliku od ROM memorije, svi podaci koji su sačuvani u RAM memoriji nestaju nakon gubitka napajanja (isključivanjem računara).

RAW Pojedini modeli fotoaparata omogućavaju snimanje u tzv. RAW formatu. Ovakve datoteke sadrže neobrađene („sirove“) informacije poslate direktno sa CCD senzora, tj. pre nego što aparat izvrši bilo

kakvu dalju obradu. RAW datoteke su obično manje nego one koje su sačuvane u TIFF formatu zato što ne dolazi do obrade informacija o boji. Da biste mogli da pregledate, uređujete i sačuvate ovakve datoteke, potreban je poseban program ili programski dodatak.

Rastojanje
(Dot pitch)

Upotrebljava se na monitorima i označava rastojanje između pojedinačnih tačaka koje čine sliku. Što je manje rastojanje između tačaka, to je slika oštrija.

RAW

Pojedini modeli fotoaparata omogućavaju snimanje u tzv. RAW formatu. Ovakve datoteke sadrže neobrađene („sirove“) informacije poslate direktno sa CCD senzora, tj. pre nego što aparat izvrši bilo kakvu dalju obradu. RAW datoteke su obično manje nego one koje su sačuvane u TIFF formatu zato što ne dolazi do obrade informacija o boji. Da biste mogli da pregledate, uređujete i sačuvate ovakve datoteke, potreban je poseban program ili programski dodatak.

Redukcija efekta
crvenih očiju

Jedan od načina rada blica. U polumraku, naše zenice se šire da bi propustile što više svetla. Ovo dovodi do poznatog crvenog sjaja u očima koji nastaje prilikom aktiviranja blica jer se svetlost odbija od krvnih sudova u retini. Zato veliki broj fotoaparata poseduje opciju za redukciju efekta crvenih očiju. U ovom načinu rada, blic emituje nekoliko kratkih ili jedan duži pripremni bljesak pre aktiviranja glavnog blica. Zahvaljujući ovim bljeskovima, zenice imaju vremena da se skupe i tako smanje mogućnost nastanka efekta crvenih očiju.

Redukcija šuma

Poseban režim rada u kojem fotoaparat pravi dve slike: normalan snimak i snimak sa identičnom ekspozicijom, ali sa zatvorenim zatvaračem. Poređenjem ove dve slike, aparat utvrđuje koji su delovi podložni šumu i vrši odgovarajuću kompenzaciju.

Refleksni fotoapar Vrsta fotoaparata koji, uz pomoć sistema ogledala i prizmi usmerava sliku koja dolazi kroz objektiv na tražilo. U trenutku oslobađanja zatvarača, ogledalo se pomera kako bi oslobodilo prolaz svetlosti. Fotografija koja se napravi ovakvim fotoaparatom je skoro 100% identična slici koja se vidi kroz tražilo.

Rezolucija Mera koja pokazuje količinu detalja (vidi: ppi, dpi) na slici koju određeni uređaj može da snimi ili reprodukuje. Kod monitora ili štampača, rezolucija predstavlja broj piksela koje ovi uređaji mogu da prikažu. Kod uređaja za snimanje, kao što su digitalni fotoaparati ili skeneri, rezolucija se odnosi na broj piksela koji čine sliku. Rezultat se prikazuje u ppi (često se koristi dpi, iako ova mera nije sasvim tačna), odnosno ukupan broj horizontalnih i vertikalnih piksela (npr. 2,272 x 1,704 iznosi približno 4 miliona piksela). Može se reći da sa porastom rezolucije, raste i kvalitet slike.

Režim brzog snimanja U ovom načinu rada fotoaparat snima nekoliko uzastopnih fotografija. (vidi: snimanje u sekvenci).

RGB Skraćenica za "Red, Green, Blue" – tri osnovne boje sistema aditivnog mešanja boja.

Riblje oko Poseban režim rada na određenim modelima fotoaparata, koji omogućava da slika bude sačuvana kao da je snimljena objektivom riblje oko, čime se dobija nadrealna, umetnički distorzirana slika.

Riblje oko objektiv Zahvaljujući vidnom polju od 180°, ovakvi objektiv mogu da obuhvate izuzetno veliki prostor, ali, takođe, i da naprave veoma nadrealnu sliku. Dele se na dijagonalne, koji daju sliku iz više okvira, i cirkularne, koji okruglu sliku projektuju na okvir.

RISC Skraćenica za „Reduced Instruction Set Computer“. Procesor ili sistem koji obrađuje podatke izuzetno velikom brzinom, ali prepoznaje samo manji broj naredbi.

ROM Skraćenica za „Read Only Memory“. Vrsta memorije koja korisniku dozvoljava samo „čitanje“ sadržaja. Drugim rečima, korisnik ne može da snima (upisuje) bilo kakve informacije u ROM. Sadržaj koji je upisan u ovakvu vrstu memorije nije moguće menjati. (vidi: Flash ROM, CD-ROM, RAM)

RS232C Serijski interfejs.

Ručni merač Spoljašnji merač ekspozicije.

S

Samookidač Funkcija koja odlaže otvaranje zatvarača radi praviljenja autoportreta. Može da se koristi i prilikom slikanja sa veoma dugačkom ekspozicijom, gde je potrebno obezbediti da fotoaparat radi bez podrhtavanja do kojeg može da dođe usled pritiska na dugme zatvarača.

SCSI Skraćenica za „Small Computer System Interface“. Interfejs standard koji se koristi za, na primer, povezivanje spo-ljašnjih uređaja ili skenera sa računarom. Važno je razlikovati SCSI I, SCSI II i SCSI III interfejs.

SD Card Secure Digital kartica

SECAM Skraćenica za „Sequential Couleur Avec Memoire“. Francuski televizijski standard. Takođe u upotrebi u zemljama bivšeg istočnog bloka. (vidi: PAL, NTSC)

Secure Digital Izmenjivi medij za skladištenje slika i audio datoteka.

Selektivno merenje u više zona	Vidi: Digital ESP. (takođe vidi: Merenje ekspozicije, Merenje u tački, Merenje odbijenog svetla, Merenje svetlosti)	Sistem objektiv	Grupa sočiva (ponekad i samo jedno sočivo) koja omogućava snimanje najoštrije i najsvetlije slike koju taj objektiv može da postigne. Sistem objektiv se obično naziva samo „objektiv“. Dostupne su različite vrste objektiv, kao na primer širokougoni, normalni, makro i teleobjektivi sa fiksiranim žižnim daljinama, kao i zum objektiv sa podesivim žižnim daljinama.
Selektivno zonsko merenje	Kao i kod merenja u tački, selektivno zonsko merenje očitava vrednosti sa određenog dela okvira – obično centralnog. Kod ovog načina merenja, oblast očitavanja vrednosti pokriva oko 20%, površine okvira, dok merenje u tački pokriva ispod 5%.	Sistemska fotoapar	Fotoaparat koji može da se koristi uz dodatnu opremu i pribor istog proizvođača (konverzioni objektiv, spoljašnji blic, izvor napajanja, itd.).
Sepia	Efekat koji slikama daje smeđe-zlatnu boju koja podseća na starinske fotografije.	Siva skala	Raspon od crne do sive boje. Uređaji koji mogu da prikažu samo crno-belu sliku prevode boje u različite nijanse sive.
Serijski interfejs	Takođe poznat pod imenom COM port i kao RS232C ili RS422. Interfejs koji omogućava povezivanje određenih perifernih uređaja sa PC računarom (npr. miš, modem, pojedini modeli digitalnih fotoaparata). Podaci se prenose serijski, što znači bit po bit, preko kabla za povezivanje.	Skener	Uređaj koji se koristi za digitalizaciju odštampanih sadržaja (slike, grafikoni, tekstovi).
Server	Glavni računar u mreži; odgovoran za upravljanje i kontrolu nad ostalim računarima.	Sluša	Minijatura slika digitalne fotografije koja služi za brz pregled u programima za uređivanje slika.
SHQ rezolucija	Skraćenica za „Super High Quality Resolution“. Termin koji opisuje izuzetno visok kvalitet digitalne fotografije koja je snimljena najvećom rezolucijom koju fotoaparat može da postigne i sačuvana kao JPEG datoteka sa minimalnom kompresijom.	SLR	Skraćenica za „Single Lens Reflex“. Refleksni fotoaparat.
Sigurnost podataka	Izraz koji obuhvata sve vrste mera za zaštitu uskladištenih podataka i programa na duži vremenski period	SmartMedia	SmartMedia kartice su mali (45mm x 37mm x 0.76mm) i lagani (približno 2g) memorijski moduli. Kod ove vrste kartica, kontroler se nalazi u ležištu za karticu umesto u samoj kartici, što značajno pojednostavljuje proces izrade. (vidi: xD-Picture kartica)

Snimanje u sekvenci Ova funkcija omogućava fotoaparatu da velikom brzinom napravi veći broj uzastopnih fotografija. Najveća brzina snimanja se postiže kada se slike upisuju u privremenu DRAM memoriju. Ipak, zbog ograničenog kapaciteta, ova memorija može da primi samo ograničeni broj slika. Broj snimaka u sekvenci može se povećati ako se slike upisuju direktno na memorijsku karticu, ali u tom slučaju dolazi do osetnog pada u brzini snimanja.

Snimanje video zapisa Sve veći broj digitalnih fotoaparata omogućava snimanje kratkih video zapisa. Filmski efekat se postiže snimanjem stotina slika tokom, približno, jednog minuta. Mnogi foto-aparati mogu da snime i video zapis sa zvukom.

Snimanje zvuka Mnogi moderni digitalni fotoaparati poseduju ugrađeni mikrofoni uz pomoć kojih mogu da snime video zapis sa zvukom ili da zabeleže zvučni komentar uz fotografiju. (vidi: Snimanje video zapisa)

Softver Uopšteni naziv za sve vrste računarskih programa.

Softver za obradu slike Program za kontrolu, upravljanje i obradu digitalnih fotografija, kao i ostalih multimedijalnih sadržaja. (vidi: Olympus Master)

Softver za uređivanje slika Program koji korisniku omogućava da pregleda i uređuje digitalne fotografije. Najčešće se upotrebljava program Adobe Photoshop.

Solarizacija Efekat koji predstavlja kombinaciju negativa i slike u boji. Krajnji rezultat primene ovog efekta je slika koja podseća na fotografije napravljene toplotnom kamerom.

Sporna sinhronizacija Način rada blica koji koristi kombinaciju male brzine zatvarača i blica. Pošto je dužina trajanja bljeska blica znatno manja od izabrane brzine zatvarača, blic se aktivira ili na početku (prva zavesa) ili na kraju (druga zavesa) ekspozicije. U uslovima slabog osvetljenja i male brzine zatvarača, bljesak blica zamrzava pokret i osvetljava prizor u pozadini fotografije. Zato spora sinhronizacija može da proizvede veoma zanimljive i neobične snimke. (Na ovaj način radi i program Noćni prizor.)

SQ rezolucija Skraćenica za „Standard Quality“ rezoluciju. Normalan ili standardni kvalitet digitalne fotografije kod kojeg nije iskorišćen pun kapacitet rezolucije fotoaparata. U ovom režimu kvaliteta, fotoaparat pravi JPEG datoteku sa visokim nivoom kompresije. Kod pojedinih modela fotoaparata, korisnik može da izabere visoku ili nisku SQ rezoluciju.

SRAM Statički RAM. Posebna vrsta memorije koja je zbog velike brzine naročito pogodna za procese u kojima je vreme od presudnog značaja.

sRGB Skraćenica za „Small RGB“. Ovaj standard omogućava različitim vrstama uređaja da na što jednostavniji način postignu vernu reprodukciju boja. Da bi ovo bilo moguće, uređaji moraju da podržavaju sRGB. U idealnom slučaju, boje na fotografiji odštampanoj uz pomoć sRGB kompatibilnog štampača treba da budu iste kao i one koje su prikazane na sRGB monitoru.

SSFDC Skraćenica za „Solid State Floppy Disc Card“. (vidi: SmartMedia)

Stabilizator slike Optičko-mehanički ili elektronski sistem koji sprečava podrhtavanje fotoaparata i tako omogućava postizanje jasnih rezultata čak i pri velikim uvećanjima. Kada otkrije nehotično pomeranje objektiva, sistem vrši optičku ili elektronsku kompenzaciju kako bi slika subjekta ostala nepomična.

Stakleni objektiv Vidi: Objektiv

Standardni interfejs U standardne interfejse spadaju serijski, paralelni, USB i monitor interfejs. (vidi: Interfejs)

Stativ Postolje na koje se postavlja fotoaparat. Stativ omogućava da fotoaparat ostane nepomičan, što je naročito korisno tokom dugačkih ekspozicija, gde je neophodno izbeći efekat podrhtavanja aparata. Iako većina stativa ima tri noge (tripod), mnogi profesionalci koriste jednonožne modele (monopod) koji su od velike pomoći prilikom upotrebe snažnih teleobjektiva, dok u isto vreme omogućavaju i pokretljivost koja je neophodna za slikanje, na primer, fudbalskih akcija.

StorageClass Vidi: USB Mass StorageClass.

Strimer Interni ili eksterni (spoljašnji) uređaj za skladištenje i sigurnost podataka koji koristi tzv. strimer traku.

Strujni adapter Adapter za napajanje električnom energijom. Omogućava povezivanje digitalnog fotoaparata sa izvorom struje.

Studijski blic Snažan, stacionarni blic koji najčešće koriste modni i reklamni fotografi. Obično se sastoji od samog blica i pilot lampe koja neprekidno svetli i omogućava

va korisniku da proveri vrednost ekspozicije. Ovi uređaji ne poseduju automatski sistem merenja svetlosti i moraju se podešavati ručno. Studijski blicevi mogu da budu opremljeni različitim dodacima i priborom, kao što su filteri ili reflektori, Fresnel sočiva, itd. koji omogućavaju dobijanje različitih vrsta osvetljenja ili efekata. Ovakvi sistemi su znatno snažniji od kompaktnih bliceva i njihova snaga se ne meri brojkom vodiljom, već Vatima po sekundi (Ws). Modeli sa preko 400 Ws obično moraju da imaju odvojen spoljašnji izvor napajanja. Studijski blic je povezan sa fotoaparatom preko tzv. kabla za x-sinhronizaciju. Ako je povezano više bliceva, ostale jedinice se pale uz pomoć svetla za aktivaciju sa prvog blica.

Sublimacija boja Metod za štampanje boja na slikama i grafičkim elementima. Ovaj proces koristi toplotu kako bi preneo boju sa trake štampača na papir. Kvalitet štampe je izuzetan. Olympusov foto-štampač P-440 proizvodi otiske dimenzija A4 za 90 sekundi, pri rezoluciji od 314 dpi i sa 16.7 miliona boja.

Sunshine LCD Tehnologija izrade LCD monitora koja omogućava da ekrani na digitalnim fotoaparatom prikazu svetle, jasne slike, čak i po jakom suncu.

Super CCD Vrsta CCD senzora koji je razvila kompanija Fujifilm. Ovaj senzor koristi isprepleteno poređane piksele u obliku oktagona.

Super Makro Poseban način rada koji fotoaparatu omogućava da izoštri sliku objekata koji se nalaze na sasvim malom rastojanju – kod pojedinih modela svega 2cm. Zato je Super Makro snimanje veoma pogodno za pravljenje detaljnih slika veoma malih objekata, kao što su latice cveća, nakit ili insekti.

Supersonic wave filter Providni filter koji se nalazi između zatvarača i CCD senzora. Ovaj filter skuplja čestice prašine i tako ih onemogućava da dopru do CCD senzora. Čestice koje završe na filteru bivaju otrešene uz pomoć serije ultrazvučnih vibracija koje generiše poseban deo filtera.

SVGA Skraćenica za „Super Video Graphics Array“. Odnosi se na ekransku rezoluciju dimenzija 800 x 600 piksela. (vidi: QXGA, SXGA, VGA, UXGA, XGA)

SXGA Skraćenica za „Super Extended Graphics Array“. Odnosi se na ekransku rezoluciju dimenzija 1,280 x 1,024 piksela. (vidi: QXGA, SVGA, VGA, UXGA, XGA)

Širokougaooni objektivi Objektiv koji nudi šire vidno polje od standardnih objektiva za datu vrstu formata; na primer, žižne daljine ispod 50mm za 35mm format, ili manje od 25mm za FourThirds format. Uobičajene karakteristike širokougaoonog objektiva su široko vidno polje, od 60° do 180° (riblje oko), velika dubinska oštrina, izražena perspektiva između objekata. (vidi: Tele, Zum.)

Širokougaooni konverter Dodatak za objektiv koji smanjuje žižnu daljinu. (vidi: Makro konverter, telekonverter)

Štampač Neke od najvažnijih vrsta štampača: matični, ink-džet, laserski, LED i termo-sublimacijski.

Štitnik za objektiv Izrađen od metala ili plastike i postavlja se na kraj objektiva kako bi zasenio prednje sočivo od neželjenog svetla, koje, u suprotnom, može da dovede do presijavanja, duhova ili pogrešnog prelamanja.

Šum Neželjene varijacije i odstupanja koja umanjuju kvalitet informacije u signalu. U oblasti digitalne fotografije, ovaj termin se koristi da bi se opisali vidljivi efekti interferencije na CCD senzoru. Šum se predstavlja kao tačka neželjene boje – posebno na

slikama koje su snimljene noću i sa malom brzinom zatvarača.

Šum u bojama Pogrešna reprodukcija boje na slici, odnosno pojava tačaka boje u delu slike koji bi trebao da bude potpuno beo. (vidi: Šum)

T

Tačka Najmanji element rastera na slici

TCP/IP Skraćenica za „Transmission Control Protocol over Internet Protocol“. Standardni protokol za slanje paketa podataka preko interneta ili računarske mreže. Podaci se automatski dele na manje pakete. Procedura za korekciju greške prilikom prenosa se takođe aktivira automatski.

Telefoto Skraćeni naziv za telefoto objektiv. Vrsta objektiva koja ima uže vidno polje od standardnog objektiva određenog formata – npr. objektiv sa žižnom daljinom od preko 50mm za 35mm format, ili preko 25mm za FourThirds format. Uobičajene karakteristike telefoto objektiva su usko vidno polje (oko 30° ili manje, zavisno od žižne daljine), mala dubinska oštrina i poravnanje perspektive između objekata (tj. Bliži i dalji objekti izgledaju bliže jedni drugima). (vidi: Zum)

Tele konverter Dodatak za objektiv koji produžava žižnu daljinu. (vidi: Makro konverter)

Temperatura boje Ovaj izraz opisuje spektralnu distribuciju energije, a tako i kvalitet boje izvora svetla. Temperatura boje se prikazuje u Kelvinima (K). Veoma je važno izabrati odgovarajuću temperaturu boje, kako bi subjekt bio snimljen u prirodnim bojama. Velika veći-

na digitalnih fotoaparata se može ručno ili automatski podesiti na neku od vrednosti u opsegu od 3,000K do 8,000K (vidi: Balans belog)

TFT Skraćenica za „Thin Film Transistor“. TFT ekrani se koriste na prenosnim (notebook) računarima, kao i na OLYMPUS digitalnim fotoaparatima.

TIFF Skraćenica za „Tagged Image File Format“. Poseban format datoteke za skladištenje digitalizovanih slika bez gubitka podataka.

True Colour Termin koji opisuje način reprodukcije boja na monitoru ili štampaču. Zahteva najmanje 16 miliona nijansi.

TruePic TURBO Procesor za obradu slike koji je razvila kompanija Olympus. TruePic TURBO automatski poboljšava važne aspekte kvaliteta slike: reprodukciju boja (opseg, zasićenost, osvetljenost), oštrinu, kao i brzinu obrade podataka.

TTL merenje Skraćenica za „Through The Lens metering“. Merenje kroz objektiv.

TTL merenje Zahvaljujući TTL merenju blica, intenzitet ambijentnog blica stalnog svetla se meri kroz objektiv. Na osnovu ovih očitavanja, podešava se intenzitet blica. Fotoaparat obavlja sva merenja i podešavanja tako da blic ne mora da poseduje senzore ili kontrolne sklopove. Takođe, nije potrebno bilo kakvo ručno podešavanje.

TWAIN program Omogućava prebacivanje skeniranih slika ili digitalnih fotografija direktno u programe za obradu slika. Reč TWAIN je preuzeta iz Kiplingove poeme „Balada o istoku i zapadu“ u želji da pokaže tadašnje teškoće u povezivanju skenera i personalnih računara i napisana velikim slovima kako bi bila što

upadljivija – „...Istok je istok i zapad je zapad i ovo dvoje (twain) nikada neće postati jedno...“ Ovo je navelo mnoge ljude da poveruju da je u pitanju akronim, a ubrzo je usledila i prava poplava predloga za naziv. Ni jedan nije prihvaćen, ali je predlog „Technology Without An Interesting Name“ (Tehnologija bez zanimljivog naziva) ostala kao nadimak do danas.

U

Unsharp Masking Efekat iz programa za obradu slike. Često se koristi skraćenica USM. Predstavlja proces izoštravanja slike. Kvalitet rezultata u najvećoj meri zavisi od karakteristika upotrebljenog algoritma.

Upravljački program Mali program koji omogućava komunikaciju između aplikacije i određenog uređaja, na primer, štampača ili (driver) digitalnog fotoaparata.

Upravljanje bojama Ovaj izraz se odnosi na kalibraciju svih perifernih uređaja koji učestvuju u proizvodnji digitalne slike (monitori, skeneri, kolor štampači, itd.). Na primer, uz pomoć sistema za upravljanje bojama, podaci sa skenera se konvertuju u vrednosti koje odgovaraju standardnom opsegu boja. Podaci se organizuju na takav način da štampač može da napravi što kvalitetnije otiske.

USB Universal Serial Bus (USB) interfejs omogućava izuzetno jednostavno povezivanje perifernih uređaja, bez potrebe za instalacijom bilo kakvog dodatnog hardvera (npr. kartica) ili ponovnim podešavanjem delova operativnog sistema. Najvažnije prednosti

USB interfejsa su: podrška za „Plug and Play“, automatsko podešavanje spoljašnjih uređaja nakon povezivanja (nije potrebno ponovno pokretanje računara), brži prenos podataka i mogućnost povezivanja do 127 uređaja preko jednog priključka. Standard USB 2.0 ima tri različite oznake brzine: Hi-Speed (480 MBit/s), Full-Speed (12 MBit/s) i Low-Speed (1.5 MBit/s). Dodatna prednost USB 2.0 je kompatibilnost sa prethodnim USB tehnologijama, što znači da će i stariji uređaji raditi na brzini koja odgovara specifikaciji za USB 1.1.

USB Mass Storage Class Fotoaparat (ili bilo koji drugu uređaj) koji podržava USB Mass Storage Class, automatski se prijavljuje kao dodatni disk na računaru, kojem se, onda, može pristupiti iz bilo kog programa. Pošto velika većina operativnih sistema poseduje generički Mass Storage Class upravljački program, fotoaparat biva prepoznat bez ikakve instalacije dodatnih programa. Takođe poznat i kao USB StorageClass ili USB AutoConnect.

UXGA Skraćenica za „Ultra Extended Graphics Array“. Odnosi se na ekransku rezoluciju dimenzija 1,600 x 1,200 piksela. (vidi: QXGA, SVGA, SXGA, VGA, XGA)

V

VGA Skraćenica za „Video Graphics Array“. Odnosi se na ekransku rezoluciju dimenzija 640 x 480 piksela. (vidi QXGA, SVGA, SXGA, UXGA, XGA)

Video CCD Naziv za CCD senzor koji je posebno napravljen za upotrebu u TV i video uređajima. Takođe se koristi i u digitalnim fotoaparatima. (vidi: Progresivni CCD)

Video izlaz Interfejs za povezivanje digitalnog fotoaparata sa

televizorom ili video rekorderom.

Vinjeta Pojava da ivice slike blede u pravcu crne ili bele boje, umesto da budu jasne i oštre. Takođe predstavlja i neželjen gubitak osvetljenosti na ivicama slike. Širokougaoni objektivni su naročito podložni ovom efektu. Ipak, ovaj problem se može, u manjoj ili većoj meri, izbeći uklanjanjem elemenata koji ga izazivaju, kao što je filter sa prevelikim okvirom ili loše postavljen štitičnik za objektiv.

Virtual Dial Sličica točkića za izbor načina rada koja se prikazuje na LCD ekranu i/ili tražilu fotoaparata. Pritiskom na kontrolne tastere, korisnik može da okrene virtuelni točkić i izabere željeni režim snimanja.

Virus Program koji izaziva oštećenja na podacima i/ili softveru.

W

Windows Operativni sistem koji je razvila kompanija Microsoft.

X

xD-Picture kartica Nova memorijska kartica koju su razvile kompanije Olympus i Fujifilm. Na tržištu se pojavila 2002. Ovaj mali memorijski medijum veoma je brz, izdržljiv i robustan. U budućnosti se planiraju kartice kapaciteta do 8 GB. (najveća trenutno dostupna kartica je 2 GB.)

XGA Skraćenica za „Extended Graphics Array“. Grafički standard koji je razvila kompanija IBM i koji omogućava prikaz slike dimenzija 1,024 x 768 piksela sa 65,535 boja. (vidi: QXGA, SVGA, SXGA,

8. Digitalna fotografija od A do Ž

UXGA, VGA)

X-sync kabl Kabl za povezivanje nespecifičnog ili studijskog blica. Kabl prenosi samo komandu za aktiviranje blica i nikakve druge informacije.

Z

ZIP Format datoteke koji se koristi za kompresiju podataka.

ZIP-Drive Uređaj koji proizvodi kompanija Iomega. Zip-drive ima kapacitet od najviše 750 MB podataka.

Zum objektiv Objektiv koji korisniku omogućava da podešava žižnu daljinu i menja stepen uvećanja slike. Oznake žižne daljine pokazuju opseg zuma; npr. 35-105mm* bi bio 3x zum – koji predstavlja dobar izbor sa srednje širokougaonim i kratkim telefoto opsegom. Pojedini modeli fotoaparata poseduju objektiv sa 10x uvećanjem (npr. 38-380mm*). Prilikom upotrebe tako snažnog zum objektiv, važno je držati aparat što mirnije da bi se dobile oštre i jasne slike, naročito u uslovima slabog osvetljenja. Ako je potrebno, postavite aparat na neku čvrstu i ravnu površinu ili na stativ.
(*vrednosti odgovaraju 35mm formatu)

Najčešće postavljana pitanja o digitalnoj fotografiji-3 deo